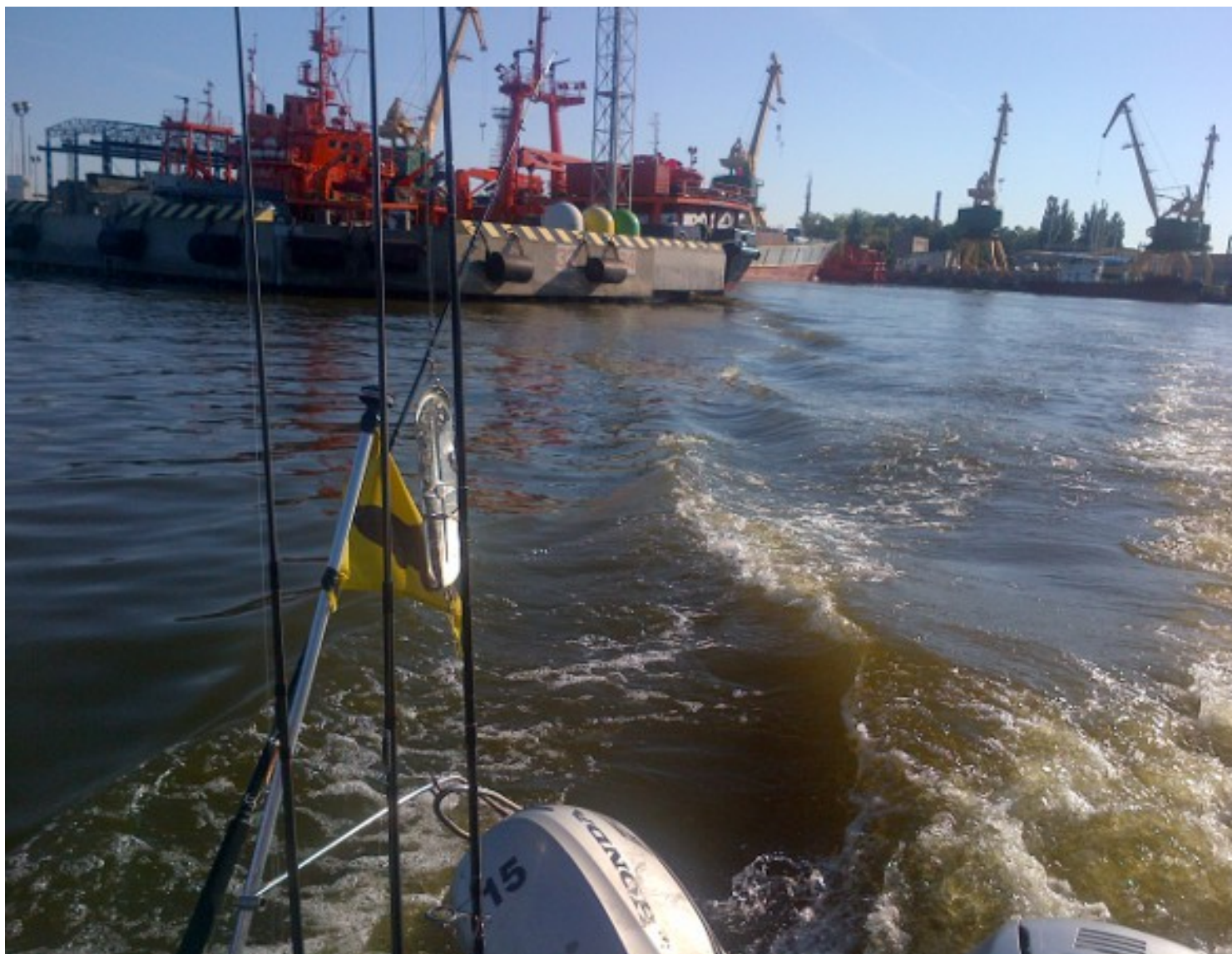

Apie žvejybą priekrantėje be emocijų

Parašė Dr. Antanas Bosas

Šeštadienis, 15 Birželis 2013 09:27

Labai sveikintinas Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko siūlymas uždrausti pramoninę žvejybą priekrantės zonoje, t.y. iki 20 m gylyje. Seimo Aplinkos apsaugos komitetas jau buvo priėmęs tokį sprendimą 2008-05-14 protokolu Nr.14-3, bet Žemės ūkio ministerija, vadovaujama Danutės Kazimiros Prunskienės, neargumentuotai, neatsakingai ir ilgai atsirašinėjo, kad toks draudimas nebūtinai, neatsižvelgdama į žuvų populiacijos išsaugojimą.

Žvejybos draudimą priekrantėje lemia keletas faktorių. Pirma, vienintelė Lietuva iš Baltijos jūros šalių žvejybos plotus padalijusi į priekrantę ir atvirą jūrą. Visos kitos Europos Sąjungos Baltijos jūros šalys turi įsivedusios 3-6 mylių zoną, kur verslinė žvejyba draudžiama. Ir tai moksliskai

Apie žvejybą priekrantėje be emocijų

Parašė Dr. Antanas Bosas

Šeštadienis, 15 Birželis 2013 09:27

pagrįsta, nes priekrantės zonoje aktyviai maitinasi vertingų žuvų mailius, neršia jūrinės žuvys, per priekrantę migruoja į gėlųjų vandenų nerštavietes (marias, upes ir upelius) vertingos žuvys. Priekrantė - tai biologiškai jautri zona, kurioje lengviausia nualinti ar išnaikinti žuvų išteklius. Tą pajuto ir patys priekrantės žvejai, nes nuo 2000 m. priekrantėje vertingų žuvų, tokių kaip lašiša, otas, šlakis, starkis, sykas, sugaunama iki 10 kartų mažiau. Žvejybos verslas egzistuoja tol, kol yra ką žvejoti, todėl patys žvejybos verslo atstovai, kurie sieja savo ateitį su žvejyba, turėtų stengtis nenuvalinti žuvų išteklių, vykdyti racionalią ir išteklius tausojančią žvejybą. Šiuo atveju viskas labai daug priklauso ir nuo žmogiškojo faktoriaus.

Daugybė priekrantės žvejų, suvokę, kad tokia Žuvininkystės departamento prie Žemės ūkio ministerijos ir pačios Žemės ūkio ministerijos žuvininkystės politika naikina mūsų nacionalinius vidaus vandenų ir Baltijos jūros žuvų išteklius, investavo į žvejybinius laivelius ir žvejybos priemones, atitinkančias aukštesnius reikalavimus (plaukiojimo saugumas, darbo sąlygos, produkcijos kokybė, oro užterštumas, ekologiškumas, selektyvumas), ir patys pasitraukė iš priekrantės. Kelios dešimtys įmonių, kurias tenkina trumpalaikiai rezultatai, liko priekrantėje ir trimituoja kaip atstovaujančios didžiulei žvejų bendrijai, kuri aprūpina Lietuvą žuvimi. Pažvelgus į deklaruojamas jų pajamas, aiškiai matyti, kad iš jų neįmanoma pragyventi net vienam žvejui, nekalbant apie žvejybos priemonių išlaidą. Peršasi išvada, kad arba deklaruojama keliasdešimt kartų mažiau, negu sugaunama, arba tai tik hobis.

Neapgaudinėdami savęs ir kitų, kad lietuviai liks be žuvies, o žvejai - be pragyvenimo šaltinio, drąsiai galime teigti, kad tai spekuliacija. Šalies kvotos išlieka tos pačios, ir ko neišnaikins priekrantėje, tą sugaus atviroje jūroje, taip patenkins ir vartotojus, ir išsaugos išteklius. Kas jau tikrai nenori nieko keisti, siūlau plukdyti žvejus mėgėjus žvejoti meškerėmis toje pačioje priekrantėje. Mėgėjai išteklių neišnaikins, o jiems atsigavus po 3-4 metų pajamos iš žvejų mėgėjų aptarnavimo, kaip ir visame pasaulyje, tikrai leis išgyventi. Arba pasinaudoti ES direktyva ir gauti kompensacijas už pasitraukimą iš šio verslo, aišku, jei tų įmonių laivai įregistruoti ne kaip pramoginiai, o kaip žvejybos. Pajamos bus tikrai didesnės nei kelerių metų deklaruojamos.

Kitas labai svarbus klausimas, siekiant išsaugoti žuvų populiaciją, - tai kvotų paskirstymas. Šiandien skirstant kvotas neatsižvelgiama į žvejybos būdą. Nors tai prieštarauja Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007-2013 m. nacionalinio strateginio plano keliamiems tikslams ir prioritetams, t.y. neatsižvelgiama į įmonių, kurios vykdo žvejybą selektyvios žvejybos būdu, t.y. kurie daro minimalią žalą jų ištekliams, nenaikina jų nerštaviečių, žvejojamos tik leistino dydžio žuvys. Šie įrankiai yra menkiniai nustatyto aktyvumo tinklai ir ūdos (kabliukai). Tiek patiems žvejams, tiek mokslininkams yra gana aišku, kad žvejojant menkes tralu yra daroma didelė žala žuvų ištekliams. Traukiant tralą dugnu, naikinamos menkių nerštavietės, o sugautos neverslinio dydžio žuvys atrenkamos ir tiesiog išmetamos atgal į jūrą. Dauguma jų traumotos ir lieka negyvybingos. Dažniausiai priegauda sudaro 50 proc. ir daugiau tralo turinio. Taip daromas

Apie žvejybą priekrantėje be emocijų

Parašė Dr. Antanas Bosas

Šeštadienis, 15 Birželis 2013 09:27

tiesiog nusikaltimas. Bet tuos barbariškus žvejybos metodus gina Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos. Tai dar vienas žmogiškasis faktorius, kai dėžės rūkytų ungurių ar sūdytų lašišų svarbiau už ilgalaikių žuvies išteklių išsaugojimą. Nors dabar galimybių pakeisti nusistovėjusią tvarką yra daug daugiau. Žemės ūkio ministras yra daug šiuolaikiškesnis ir taip pat konservatorius, kaip ir siūlytojas Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas. Tai suteikia vilčių įveikti įsisenėjusį Žuvininkystės departamento biurokratinį aparatą.

Ne mažiau svarbi tema - pramoninė žvejyba vidaus vandenyse. Bet tai jau kitos žinybos jurisdikcija, taigi ir kito straipsnio tema.

O tikriesiems žvejams, kurie tausoja žuvies išteklius, norėčiau palinkėti nei žvyno, nei uodegos.

[Pagal ve.lt informaciją](#)